

2. Топчій В.В. Взаємодія органів досудового розслідування та оперативних підрозділів у складі слідчо-оперативних груп. *Юридичний вісник*. 2014. № 4(33). С.138–143. URL: http://law.nau.edu.ua/images/Nauka/Naukovij_jurnal/2014/statji_n4-33_2014/29.PDF (дата звернення: 15.20.2019).

Савіцка М.Я.
*студентка юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доктор права
Українського вільного університету, завідувач кафедри
теорії та історії держави і права ТНЕУ
Кравчук М.В.*

ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

Актуальність теми цієї наукової статті є незаперечною, оскільки забезпечення прав і свобод людини є конституційним завданням Української держави.

Ось тому у своєму навчальному виданні М. Кравчук зазначив: «основні права людини – це комплекс можливостей, необхідних для забезпечення життєдіяльності людини, закріплених конституцією держави та міжнародно-правовими документами, які є формою взаємодії людей, умовою функціонування суспільства і держави та засобом подолання протиріч і конфліктів й способом реалізації суб'єктивних інтересів» [2, с.128]. Вченим присвячено сутності прав людини ціла тема і, я це схвалюю, тому що, право і свобода людини є своєрідним природним середовищем без якого людина повноцінно жити не може. Саме, права людини є комплексом природних і непорушних свобод і юридичних можливостей, обумовлених фактом існування людини в суспільстві.

З огляду на те, що право виступає мірою свободи і зміст його в тому, щоб узгодити свободу окремої людини зі свободою інших членів суспільства, дотримуючись принципу рівності, воно забезпечує суспільну справедливість.

Право виступає як засобом забезпечення свободи, так і істотним засобом обмеження неузгоджених з суспільними потребами і уявленнями людей про добро і справедливість, рівня свободи й обсягу влади. Встановлювані заборони й обмеження повинні бути доцільними з позицій гарантій свободи, а отже, і справедливими [9].

Гарантом права і свободи людини виступає Конституція України, точніше норми закріплені у ст. 3, відповідно до якої вони «визначають зміст і напрями діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» [1, ст.3].

Проблема взаємостосунків і взаємодовіри сьогодні зростає, оскільки є визначальним критерієм життя людини. Ось тому державна політика має спрямовуватися на утвердження і забезпечення незалежності індивіда, прав і свобод людини.

За твердженням Є.О Романенко: «Сьогодні є актуальною розробка правових механізмів, які реально забезпечують «верховенство права», прав і обов'язків громадян у державі, оскільки утвердження демократичного правового порядку тісно пов'язане з проблемою авторитету держави та її керівництва, довіри до них; державна політика має ґрунтуватися виключно на Конституції, на законах, а не на особистих поглядах керівника; необхідно запровадити демократичну процедуру розробки, прийняття і впровадження державно-політичних рішень; постійно проводити аналіз громадської думки, послідовно враховувати всі особливості змін, кризових явищ та прогнозувати соціальну поведінку людей; акцент завдань уряду спрямовувати на порозуміння між суспільством і урядом; діяльність державної влади повинна бути прозорою для громадян» [3].

Я цілком згідна з автором, адже довіра до влади породжує стимул працювати на благо суспільства та належно мотивує громадян ефективно працювати на розвиток країни. Щодо влади, то вона повинна чинити, не лише опираючись на власні інтереси чи інтереси певних груп (партій, організацій тощо), а знаходити джерело дій в потребах народу, реалізовувати антропологічний підхід.

Кризовий стан економіки України породжує соціальну дезорганізацію значної частини населення, веде до різкого несприйняття суспільством старих або ж і теперішніх норм і цінностей. На забезпечення прав людини негативно впливає також жорстке протистояння політичних сил, які значно послаблюють стабільність суспільства, стабільність конституційного ладу, а низький рівень правової культури посадових осіб і громадян, падіння моральних цінностей – є неналежним та доволі оптимальним фоном для забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

О.В. Прієшкіна зазначила: «Реальний захист прав людини належить до найгостріших проблем української дійсності. Він виступає важливішим завданням не тільки функціонування, а й існування української державності. Тому забезпечення дотримання прав людини в Україні можливо тільки за допомогою ефективного реформування системи влади та дотримання комплексного підходу до забезпечення прав людини як з боку держави, так і громадянського суспільства» [6, с.33-39].

У самому законодавстві також є помилки: недостатньо розроблені юридичні механізми реалізації і захисту прав і свобод, між ними існують певні внутрішні колізії.

Удосконалення потребує управлінський процес, що полягає в покращенні як технічного функціонування органів державного управління, так само потребує вирішення й питання створення системи органів адміністративної юстиції для правового захисту місцевого самоврядування, прав і свобод людини і громадянина в сучасних умовах державотворення. Тільки вирішивши ці проблеми, ми наблизимося до побудови правової держави, в якій права і свободи особи дійсно виступають головним сенсом її функціонування.

Необхідною умовою поліпшення державного управління – забезпечення прав і свобод людини і громадянина має стати всебічне переосмислення домінуючої позитивістської наукової теорії про право та послідовне визнання самостійної незалежної концепції права, а також дієва системна робота з формування сучасної правової культури. Ще один необхідний крок – це

послідовне й системне впровадження правової парадигми розвитку суспільно-владних відносин із дотриманням правила «людина – це найвища цінність держави»; наступним кроком має стати запровадження компетентною активністю громадянського спротиву владі, що порушує права людини або нездатна забезпечити їх захист [10, с.13-19].

Акцентуємо увагу на той факт, що людина має право виражати свою позицію стосовно її існування в країні. Про це свідчить Революція Гідності, яка виразилась у протесті проти свавілля влади. Так, Україна у ст. 28 чинної Конституції закріпила право на повагу до гідності людини, в якій враховані міжнародні стандарти прав людини, де затверджена норма про те, що ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. На жаль, ефективність реалізації цієї норми в Україні занадто низька.

Висновок: В основу Конституції України закладено нову правову систему понять і уявлень зовнішньої і внутрішньої державної політики України, що мають напрям на утвердження й забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Сьогодні в українському суспільстві панує антропологічний підхід до важливих політичних рішень, де в центрі перебуває людина, її права і свободи. Ось тому, головним завданням держави є гарантування права на захист гідності, належне ставлення до будь-якої особи. Значимість законодавчого забезпечення прав і свобод громадян має зростати, але ця проблема потребує й активізації ролі українського суспільства в системі законотворення та в інших процесах державного будівництва.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 року, із наступними змінами та доповненнями станом на 2016 рік. Київ, Алерта, 2016. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр/print> (дата звернення: 21.10.2019).
2. Кравчук М.В. Теорія держави і права (опорні конспекти). Видання третє, змінене і доповнене. Тернопіль, ТНЕУ, 2018. 524 с.
3. Романенко Є.О. Державна політика у сфері забезпечення прав і свобод людини. Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» № 1, 2010. URL. <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=82> (дата звернення: 21.10.2019).
4. Пащенко О. Європейські стандарти у галузі прав людини: реалії та перспективи українського законодавства. *Право України*. 2006. № 4. С. 32 - 35.
5. Конституційне право України: Повний курс: навч. посібник / [За ред. О.В. Совгиря, Н.Г. Шукліна]. [2-ге вид., перероблене і доповнене]. К.:Юрінком Інтер, 2012. 544 с.
6. Прієшкіна О.В. Права людини в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Юридичний часопис «Правова держава»*. Київ, 2017, №26. С. 33-39.
7. Омельчук В.А. Реалізація прав і свобод людини в сучасній Україні: окремі проблеми правового регулювання. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Юридичні науки». 2017. № 2 (2). С. 12-15.
8. Пушкар О.Ф. Роль органів державного управління у забезпеченні конституційних прав і свобод громадян у контексті європейських традицій публічного управління 2009. URL.

[http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2009/2009-01\(1\)/Pushkar.pdf%20](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2009/2009-01(1)/Pushkar.pdf%20) (дата звернення: 21.10.2019).

9. Вікіпедія: Вільна енциклопедія: Права людини. URL. https://uk.wikipedia.org/wiki/Права_людини (дата звернення: 21.10.2019).
10. Петровський П.М. Забезпечення прав і свобод людини – основний тренд модернізації публічного управління. Збірник наукових праць «Ефективність державного управління». 2015, № 43. С. 13-19. URL. http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_43/fail/3.pdf (дата звернення: 21.10.2019).
11. Указ Президента України від 25 серпня 2015 року № 501/2015 Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини. URL. <https://www.president.gov.ua/documents/5012015-19364> (дата звернення: 21.10.2019).

Сапужак С.М.
*студентка юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
цивільного права і процесу ТНЕУ
Труфанова Ю.В.*

ПРАВО НА ЖИТТЯ ЯК ОСНОВНЕ НЕМАЙНОВЕ ПРАВО

Питання особистих немайнових прав фізичної особи стає надзвичайно актуальним на тлі суспільних перетворень, які сьогодні відбуваються в Україні. Нормою статті 27 Конституції України проголошено право кожної людини на життя на законодавчому рівні. Зміст права людини на життя, передбачений Конституцією України, розширено і конкретизовано у статті 281 Цивільного кодексу України. Проте норми цієї статті не містять визначення права людини на життя, залишають суперечливими ряд можливостей його носія та не вирішують питання меж права людини на життя.

Незважаючи на велику кількість наукових робіт з даної проблематики, і до сьогодні існує ціла низка теоретичних та практичних питань, пов'язаних із розумінням поняття, правової природи та змісту прав на життя фізичних осіб.

Аналізуючи дану проблему, можна виявити та проаналізувати фундаментальні теоретичні аспекти особистих немайнових прав фізичних осіб у цивільному праві, а саме права на життя фізичної особи.

Суспільні відносини, які виникають в процесі законодавчого закріплення та захисту особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування, а саме право людини на життя.

Так, у Загальній декларації прав людини право на життя отримало закріплення суб'єктивного права: «Кожна людина має право на життя...». Таким чином чітко закріплення право на життя у Загальній Декларації прав і свобод людини, дало поштовх для його включення в Конституцію України [1, с. 165], а в подальшому і в Цивільний кодекс України.

Згідно з ч. 1 ст. 281 Цивільного кодексу України кожна фізична особа має невід'ємне право на життя [2]. Про те варто зауважити, що законодавець не визначає ні особистого немайнового блага «життя», ні самого «права на